

NBC 2026: Pohjoismainen yhteistyö vahvistaa maatalouden kriisinkestävyyttä ja investointeja aikana, jona pohjoismainen maatalous on tärkeämpää kuin koskaan

NBC on Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin viljelijäjärjestöjen ja maatalousosuuskuntien yhteistyöfoorumi. Vuoden 2026 kokouksessa korostuivat maatalousinvestointien rahoitus, ruokajärjestelmän kriisinkestävyys, tuotantopanosten saatavuus kriisitilanteissa sekä yhteiskunnan pitkäjänteinen sitoutuminen ruokaketjun huoltovarmuuden vahvistamiseen.

Tuottajajärjestöjen puheenjohtajien yhteinen viesti NBC-kokouksesta

Pohjoismaisen ruoantuotannon merkitys kasvaa. Se on osa yhteiskuntiemme kriittistä infrastruktuuria. Näiden mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää yhteistä investointiohjelmaa täydentämään nykyisiä järjestelyjä. Pohjoismainen yhteistyö vahvistaa huoltovarmuutta, investointikykyä ja ruokaketjun kriisinkestävyyttä. Tuotantopanosten saatavuuden turvaaminen on olennainen osa tätä työtä.

Investointeihin tarvitaan toimivia rahoitusmalleja

Maatalouden investointien suurimpia haasteita on selkeiden ja toimivien rahoitusmallien puute. Mallien tulisi pystyä mukautumaan Pohjoismaiden ruokaketjujen vaihteleviin olosuhteisiin. Tavoitteena on varmistaa, että maatilat voivat toimia kannattavasti ja että viljelijöillä on luotettava pääsy investointirahoitukseen silloin, kun sitä tarvitaan. Kestävät investointiratkaisut jäävät kuitenkin usein kokeiluvaiheeseen suurten alkuinvestointien, epävarmojen tuottojen ja hajanaisten arvoketjujen vuoksi.

Rahoituksen vahvistaminen edellyttää toimivia riskinjakomarkkinoita, vahvoja tuottajaosuuskuntia, käytännön tukea viljelijöille sekä sitä, että ilmasto- ja ympäristöhyödyt tuottavat myös taloudellista arvoa.

NBC korostaa pohjoismaisen yhteistyön merkitystä huoltovarmuudessa

Pohjoismaiden merkitys Euroopan ruoantuotannossa kasvaa, kun ilmastonmuutos vaikuttaa maatalouden edellytyksiin muualla. Muuttuva ilmasto lisää kuitenkin myös säähän liittyviä riskejä, mikä edellyttää merkittäviä investointeja sopeutumiseen ja kriisinkestävyyteen. Rahoituksen saatavuuden varmistaminen ja mahdollistavien politiikkakehysten luominen ovat ratkaisevia näiden investointien liikkeelle saamiseksi. Pohjoismaiden hallitusten tulisi tunnistaa alueen kasvava rooli Euroopan ruokahuollon turvaamisessa ja luoda edellytykset maatalouden menestymiselle osana tätä muutosta.

Tuore vertailu vahvistaa, että Pohjoismaat pitävät ruokaturvaa keskeisenä osana pohjoismaisen varautumisen vahvistamista. Pohjoismaisen maatalouden keskeinen rakenteellinen haavoittuvuus on vahva riippuvuus tuontiin perustuvista kriittisistä tuotantopanoksista, kuten polttoaineista, lannoitteista ja rehukomponenteista. Riskin pienentämiseksi Pohjoismaiden tulisi vahvistaa strategisten tuotantopanosten kansallista ja alueellista saatavuutta, panostaa strategiseen autonomiaan ja omavaraisuuteen, varmistaa tuotannon jatkuvuus sekä kehittää koordinoituja varmuusvarastoja tarvittaessa.

Pohjoismaisen julkisen ja yksityisen sektorin tiiviimpi yhteistyö huoltovarmuuden vahvistamisessa sekä strategiseen omavaraisuuteen liittyvissä investoinneissa on tärkeää. Yhdessä kansallisten toimien kanssa se tukee kannattavaa ja kilpailukykyistä alkutuotantoa, vähentää riippuvuutta geopolitiittisesti epävarmoista toimitusketjuista ja vahvistaa pitkän aikavälin ruokaturvaa.

On olennaista varmistaa pohjoismaisten viljelijäjärjestöjen aktiivinen osallistuminen tärkeään työhön, joka liittyy varautumiseen ja kokonaismaanpuolustukseen Pohjoismaiden hallituksissa, Pohjoismaiden ministerineuvostossa ja Natossa.

Kriisinkestävyys edellyttää yhteiskunnan pitkäjänteistä sitoutumista

NBC korostaa vahvan maataloussektorin, yhtenäisten arvoketjujen ja kestävien ruokajärjestelmien merkitystä kriisinkestävän ja turvallisen yhteiskunnan turvaamisessa. Vakaa ruoantuotanto on jokaisen yhteiskunnan perusta, eikä sitä voida pitää itsestäänselvyytenä. NBC painottaa, että maatalous ja ruoantuotanto on sisällytettävä varautumisen, kriisinkestävyiden ja turvallisuuden strategiaan suunnitelmiin eikä viljelijöiden ja ruokaketjun toimijoiden kyvykkyyksiä saa heikentää. Pohjoismaiset viljelijät voivat ja haluavat tuottaa ruokaa, kantaa vastuuta ja näyttää suuntaa, mutta vain, jos heidän työnsä tunnustetaan, heitä kunnioitetaan ja heidät otetaan mukaan päätöksentekoon.

Suomennoksessa on hyödynnetty tekoälyavusteista käännöstä.